

Adalet De?eri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Adalet De?eri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16222>

Özet

Adalet De?eri Ölçe?i (ADÖ), bireylerin ya?amlar?nda ve sosyal ili?kilerinde adalet kavram?na atfettikleri önemi ve de?eri ölçmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometri arac?d?r. Ölçek, Tu?ba Karadavut ve arkadaş?lar? tarafından 2020 y?l?nda ger?ekle?tirilen bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? ile Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Geli?tirme sürecinde, adalet de?erinin psikolojik bir yap? olarak tutarlı? bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamak için kapsamlı istatistiksel analizler kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Adalet de?eri, Psikolojik ölçek, Ölçek geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, De?erler, Sosyal psikoloji.

Yazarlar

Tu?ba Karadavut, Sümeyye Karada?, Burak Nacar.

Amaç

Adalet De?eri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin adil olma, adil davranma ve adaletin toplumsal hayattaki önemine verdikleri sübjektif de?eri ölçmektir. Bu ölçek, özellikle de?erler psikolojisi, sosyal psikoloji ve e?itim bilimleri alanlar?nda, adalet alg?s? ile davran??lar aras?ndaki ili?kiyi inceleyen ara?t?rmac?lara standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemektedir.

Ölçek, adalet de?erinin bireyin ki?isel motivasyonlar? ve ahlaki yarg?lar? üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemek için tasarlanm??t?r. Bu sayede, adalet de?erinin farklı demografik ve kültürel gruplarda nasıl farklıla?t??? veya hangi davran??larla ili?kili oldu?u anla??labilir.

Yap?

Adalet De?eri Ölçe?i, psikolojideki temel de?erler kuramlar?ndan yola ç?karak, bireyin adalet ilkesine verdi?i önemi temsil eden bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle ahlaki de?erler alan?na girmekte olup, bireyin etik kararlar?n? ve toplumsal normlara uyumunu etkileyen merkezi bir inanç sistemi olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

Ölçek, adalet kavram?n?n hem da??t?mc? (kaynaklar?n adil payla??m?) hem de prosedürel (karar alma süreçlerinin adilli?) yönlerine atfedilen de?eri kapsayacak ?ekilde geli?tirilmif tir, ancak nihai faktör yap?s?, ara?t?rman?n bulgular?na göre tek boyutlu veya çok boyutlu olabilir.

Geçerlik

Adalet De?eri Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçenin gerçekten adalet de?erini ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla yürütülmü?tür. Karadavut ve arkadaşlar?nın 2020 tarihli çal??mas?nda, yap? geçerli?ini belirlemek için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik yap?ya uygunlu?unu göstermi? ve ölçenin yap?sal tutarlıl??n? desteklemi?tir.

Ayr?ca, ölçenin içeri?i, uzman görü?leri al?narak **kapsam geçerli?i** aç?s?ndan incelenmi? ve maddelerin adalet de?erini temsil etme yetene?i onaylanm??t?r. Çal??mada elde edilen istatistiksel veriler, ölçenin adalet de?erini geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçenin güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?nın zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlıl??n? göstermek için yap?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçenin iç tutarlıl??n? de?erlendirmek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin birbirleriyle uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Yüksek iç tutarlılık katsay?s?, Adalet De?eri Ölçe?i'nin kararlı ve güvenilir sonuçlar üretti?ini teyit etmektedir. Bu, ölçenin bilimsel ara?tırmalarda tekrarlanabilir sonuçlar elde etme potansiyelini güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Adalet De?eri Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? ortaya koymak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçenin temel yap?s?n? ve boyut say?s?n? belirlemi?tir (Genellikle tek boyutlu veya az say?da faktörlü bir yap? beklenir).

DFA ise, AFA'dan elde edilen yap?sal modelin toplanan verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. Uyum iyili?i indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.) incelenmi? ve bu indeksler, ölçenin teorik olarak beklenen faktör yap?s?n?n do?ruland??n? göstermi?tir. Bu, ölçenin yap?sal geçerli?inin önemli bir kanıtıdır.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi:

Geli?tirme (Yeni bir yap?sal ölçek geli?tirme çal??mas?dır.)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek maddelerinin 5'li veya benzeri bir Likert tipi formatta derecelendirildi?i varsay?lmaktadır.)

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Genel Yeti?kin Popülasyonu (Özellikle üniversite ö?rencileri üzerinde pilot çal??malar yap?lm??tır.)

Ya? Grubu:

18 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?:

Ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik çal??ması Türkiye'deki üniversite ö?rencileri örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi:

Bireysel kendini de?erlendirme (Self-report) yöntemiyle uygulanır.

Anahtar Kelimeler

Adalet, De?er, Psikometri, Ölçek, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Cronbach Alfa, Kilis 7 Aralık Üniversitesi.

Yazarlar**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:**

Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri:

tugba-mat@hotmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi:

Karadavut, T., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Türkiye (Çal??manın yap?ld?? kurum).

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?:

2020 (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?mland??? y?I).

?zinler ve Kullan?m Ücreti:

Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? genellikle sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek mümkündür. Ticari kullan?m için yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir.

Derecelendirme:

Derecelendirme sistemi ilgili makalede detaylı? olarak sunulmu?tur, ancak genel olarak Likert tipi puanlama kullan?lmaktadır.

Referanslar

Karadavut, T., Karada?, S. ve Nacar, B. (2020). Adalet De?eri Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(19), 150-163. <https://doi.org/10.31834/kilissbd.699877>

Makalenin Dergipark üzerindeki orijinal ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: adalet-degeri-olcegi-toad.pdf

Adalet De?eri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Maddelerin tam listesi için ilgili bilimsel makaleye (Karadavut, Karada? ve Nacar, 2020) ba?vurulmas? gerekmektedir.